

MITE KREMnitz

*R*EGELE CAROL AL ROMÂNIEI
POVESTEA UNEI VIEȚI

Nota editorului

Traducerea de față respectă caracteristicile lingvistice de bază ale epocii în care a fost scrisă această carte, urmând totodată unele principii ortografice actuale.

MITE KREMELITZ

*R*EGELE CAROL AL ROMÂNIEI

POVESTEA UNEI VIEȚI

Traducere din limba germană și note de Roland Schenn

Prefață de Prof. Dr. Sorin Liviu Damean

CORINT
ISTORIE

MITE KREMnitz (1852–1916), născută în Greifswalden (Germania) ca Marie Charlotte von Bardeleben, a urmat studii de literatură, istorie, filosofie și artă în Germania și în Anglia. Devenită, prin căsătorie, cumnata lui Titu Maiorescu, se instalează în 1875 la București, unde soțul său, doctorul Kremnitz, va lucra la Spitalul Brâncovenesc, apoi va ajunge medicul personal al Regelui Carol. Mite frecventează cercurile literar-artistice de la Curte, traduce în limba germană basme și poeme românești, apoi scrie împreună cu Regina câteva piese de teatru și romane. În 1897, după moartea soțului său, se re-trage la Berlin, unde va publica în 1903 biografiile Regelui Carol și a Reginei Elisabeta.

Redactare: Mirella Acsente

Tehnoredactare computerizată: Mihaela Ciufu

Design copertă: Mariana Dumitru

Ilustrații:

Coperta 1: Regele Carol I al României (II.2264.tif, ANR)

Coperta 4: Regele României trecând în revistă trupele la intrarea lor în Bulgaria, 3 iulie 1913 (IL_966_1_.jpg, ANR)

Ilustrațiile din interior provin de la Arhivele Naționale ale României.

Mite Kremnitz

König Karl von Rumänien. Ein Lebensbild

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin
GRUPULUI EDITORIAL CORINT.

ISBN 978-606-8623-49-8

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

KREMnitz, MITE

Regele Carol al României : povestea unei vieți / Mite Kremnitz ;
trad.: Roland Schenn; pref.: prof. dr. Sorin Liviu Damean. - București :
Corint Books, 2014

ISBN 978-606-8623-49-8

I. Schenn, Roland (trad.)

II. Damean, Sorin Liviu (pref.)

94(498)"18" Carol I

929 Carol I

Prefață

La împlinirea a 100 de ani de la trecerea la cele veșnice a Regelui Carol I al României (10 octombrie 1914), Editura Corint a luat inițiativa publicării unei noi ediții a lucrării scriitoarei Mite Kremnitz: *Regele Carol al României – Povestea unei vieți*, traducere după textul original, în limba germană, apărut în cursul anului 1903 la Leipzig, sub titlul *König Karl von Rumänien. Ein Lebensbild*. Prima apariție s-a bucurat de un succes deosebit, așa cum o demonstrează și edițiile ulterioare în limba germană sau română.

Respectiva lucrare reprezenta, de fapt, o variantă restrânsă a celor patru volume apărute în Germania, la Stuttgart, în perioada 1894–1900, intitulate: *Aus dem Leben König Karls von Rumänien. Aufzeichnungen eines Augenzeugen (Din viața Regelui Carol al României. Însemnările unui martor ocular)*. Multă vreme nu s-a făcut niciun fel de asociere între identitatea *martorului ocular* din cele patru volume (traduse în limba română sub o titulatură modificată față de original, creatoare de confuzii, și anume: *Memoriile Regelui Carol I al României. De un martor ocular*) și lucrarea biografică consacrată Regelui României semnată de Mite Kremnitz. A scăpat atenției faptul că însăși autoarea, în *Cuvântul-înainte* de la cea de-a treia ediție a biografiei (publicată în 1906), mărturisește că biografia regală se constituie într-un rezumat al *lucrării sale* publicate anterior în patru volume.

Oricum, publicarea relativ recentă (în 2007 și 2014) de către istoricul Vasile Docea a două volume (din patru) conținând *Jurnalul* Regelui Carol I al României nu lasă niciun semn de îndoială asupra faptului că așa-numitul *martor ocular* nu este altcineva decât Mite Kremnitz. Regele însuși consemnează pe parcursul mai multor file, mai ales în cursul anului 1892, că lucrează în anumite zile, de regulă

timp de 2–4 ore, împreună cu scriitoarea germană pentru redactarea și publicarea memoriilor sale, pe baza însemnărilor zilnice și a bogatei sale corespondențe.

Așadar, lucrarea biografică a lui Mite Kremnitz se dorea o variantă prescurtată a *Memoriilor* regale, ce cuprindeau îndeosebi perioada 1866–1881, de la instaurarea dinastiei străine la proclamarea Regatului, cu scopul mărturisit de a înlesni, la vremea respectivă, lectura cititorilor români sau străini, la care autoarea adăugase anumite informații noi privind formarea și tinerețea viitorului Principe al României, precum și câteva scurte aprecieri referitoare la evoluția ulterioară a domniei lui Carol I până la momentul publicării.

Odată precizate aceste lucruri, merită să amintim câteva informații sumare și despre autoare. S-a născut la 4 ianuarie 1852, în localitatea germană Greifswald, sub numele de Marie Charlotte von Bardeleben, într-o familie de condiție foarte bună, tatăl său, Adolf Karl Heinrich von Bardeleben, fiind un reputat chirurg și profesor universitar. Mite, cum prefera să i se spună, va urma studii de literatură, istorie, filosofie și artă atât în Germania, cât și în Anglia și se va căsători, în anul 1872, cu doctorul Wilhelm Kremnitz. Peste un an, se pare la îndemnul lui Titu Maiorescu, a cărui soție era Clara Kremnitz, sora lui Wilhelm, cei doi vor întreprinde o călătorie în România, la Iași. Șederea în România a fost una plăcută, astfel că după numai doi ani, în 1875, familia Kremnitz se instalează la București, Wilhelm devenind medic la Spitalul Brâncovenesc. Devotamentul cu care și-a făcut datoria în timpul Războiului de Independență, îngrijind răniții din spitalul improvizat în gara Cotroceni, îl va aduce în atenția Domnitorului, acesta din urmă numindu-l medicul său personal, în timp ce Mite, dovedind un real talent literar, reușește să pătrundă în cercurile literar-artistice de la Curte, apropiindu-se de Elisabeta, soția lui Carol I, cu care va și colabora în perioada următoare.

Soții Kremnitz se vor bucura în continuare de atenția deosebită a Familiei Regale, fiind invitați deseori la Castelul Peleş, reședința regală de vară, astfel că Mite ajunge să-i cunoască din ce în ce mai bine pe cei doi Suverani ai României. Ca urmare a anturajului, va ajunge să aprecieze literatura română și scriitorii români (Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri, Titu Maiorescu, Iacob Negruzzi, Nicolae Gane ș.a.), dar și preocupările poetice ale Reginei. Însușindu-și limba română,

se spune prin intermediul poetului Mihai Eminescu, primele sale preocupări se îndreaptă spre traducerea în limba germană a unor basme și poeme românești, pentru ca apoi să publice împreună cu Regina poetă, sub pseudonimul *Ditto und Idem*, câteva piese de teatru (de pildă, drama istorică *Anna Boleyn*) și romane (mai cunoscute sunt romanele aparținând genului epistolar: *Astra* și *Poșta militară*). Concomitent cu aceste preocupări, redactează și o lucrare cu caracter istoric privind *Participarea României la războiul din 1877-1878*, apărută la Leipzig și Bonn în 1882.

După moartea neașteptată, în urma unui infarct, a soțului său în 1897, care, până în ultimul moment, îl îngrijise pe Principele moștenitor Ferdinand de tifos exantematic, se va retrage, împreună cu cei doi fii, Georg-Titus și Emanuel, la Berlin, păstrând însă legătura cu cercurile literare din România, față de care a nutrit o veritabilă simpatie. Nu-și va abandona nici activitatea literară, astfel că în cursul anului 1903, alături de biografia consacrată Regelui Carol I, va publica și biografia Reginei Elisabeta (*Carmen Sylva. Eine Biographie*).

De altfel, Carol I își va manifesta recunoștința față de serviciile aduse de familia Kremnitz, asigurând văduvei, Mite, o rentă viageră anuală de 12 000 de lei, la care se vor adăuga, prin codicilul la Testamentul Regelui, după decesul Suveranului României, alți 40 000 de lei oferiți ca dar fiecăruia dintre cei doi fii, din care 4 000 de lei destinați mamei lor.

Mite Kremnitz se va stinge din viață la Berlin, la 18 iulie 1916, rămânând în memoria românilor ca o scriitoare de origine germană care a apreciat și a promovat peste hotare literatura noastră națională, făcând, totodată, cunoscute opiniei publice de la noi și de aiurea aspirațiile unei națiuni în plină consolidare și afirmare, precum și destinul și înfăptuirile conducătorului acesteia.

Cât privește personajul principal al lucrării biografice pe care o prefațăm, acesta este Karl Eitel Friedrich Zephyrinus Ludwig von Hohenzollern, cel care avea să devină, timp de 48 de ani, Domnitorul străin (de neam german) ales de români în 1866 și apoi, din 1881, devenit Regele României. Așa cum aflăm din lucrarea autoarei și cum o confirmă și sursele documentare, Carol se născuse la Sigmaringen, la 20 aprilie 1839, și era cel de-al doilea fiu al prințului Karl Anton și al Josefinei. Familia de Hohenzollern-Sigmaringen era una din cele

mai vechi Case domnitoare europene, având strânse relații de rude-nie nu numai cu Casa Regală prusiană, ci și cu familia imperială Bonaparte.

În momentul acceptării Tronului României, Prințul Carol abia împlinise 27 de ani, îmbrățișând, ca mai toți bărbații familiilor princiere, cariera armelor. Potrivit biografiei, persoana tânărului Prinț degaja o oarecare mândrie princiară, încântând asistența cu gesturile și manierele elegante, așa cum demonstra și tărie de caracter. Absolvent al Școlii de cadeți din Münster cu gradul de sublocotenent, se orientase spre Școala de artilerie și geniu din Berlin, în 1857, fiind avansat locotenent în Regimentul de artilerie al gărzii prusiene. De asemenea, în calitate de ofițer de ordonanță al Prințului moștenitor Franz Ferdinand, va participa la războiul pruso-danez din 1864, luând contact cu realitățile frontului. Ca și tatăl său, Prințul fusese crescut în spiritul liberalismului, într-o vreme în care predominau spiritele conservatoare. Mediul în care s-a format tânărul prinț avea să-și pună amprenta asupra personalității sale puternice. Principiile după care avea să se călăuzească în întreaga sa viață și pe care le va respecta cu o tenacitate admirabilă au fost cele recomandate de tatăl său: respect – fără ostentație – față de credințele religioase, onoarea militară, conștiința apartenenței la o familie princiară, sentimentul responsabilității, întărirea individualității.

Mite Kremnitz ne introduce, cu suficient talent artistic, în atmosfera epocii, încercând să sublinieze contrastele dintre Occident și Orient. Prințul Carol de Hohenzollern nu știa nimic despre țara și poporul asupra cărora urma să domnească, iar prima sa impresie nu va fi prea măgulitoare pentru români. Părăsindu-și patria de origine și somptuosul castel de la Sigmaringen, tânărul Carol va fi surprins de aspectul oriental al Bucureștilor și de așa-numitul Palat domnesc, o clădire ceva mai extinsă, cu un singur etaj, cu drapel și gardă de onoare. Așa cum aflăm și din propriile mărturisiri ale Prințului, nu numai că pavajul din fața reședinței princiere se dovedea „nespus de primitiv”, dar apartamentele domnești aveau drept praveștițe o piață murdară, unde se instalaseră câteva familii de țigani și unde „porcii se tăvăleau prin noroi”.

Pe parcursul lecturării lucrării ne familiarizăm cu cele mai semnificative momente din timpul domniei lui Carol I, care se constituie,

la rândul lor, în repere privind evoluția statului și a societății românești: alegerea sa, cu sprijinul Împăratului Napoleon al III-lea, la Tronul României; călătoria plină de peripeții spre noua sa patrie; adoptarea unei Constituții liberale și instituirea regimului parlamentar bicameral; dificultățile recunoașterii internaționale a noului regim al monarhiei constituționale ereditare; aspirațiile monarhului spre echilibru și stabilitate în politica internă și aspirațiile de independență pe plan extern; dificultățile cu care s-a confruntat în primii cinci ani ai domniei, inclusiv în ceea ce privește menținerea autorității în fața oamenilor politici, unii dintre ei transformându-se, pentru un timp, din partizani în adversari ai Domnitorului; stabilizarea vieții politice, în primă instanță prin utilizarea stratagemei abdicării și, apoi, prin introducerea principiului alternanței la putere în condițiile confruntării și consensului celor două forțe politice de guvernământ, liberalii și conservatorii; cucerirea independenței de stat pe câmpul de luptă și rolul fundamental jucat de Carol I în calitate de comandant al forțelor româno-ruse din fața Plevnei; piedicile întâmpinate în recunoașterea internațională a independenței; proclamarea Regatului; modernizarea și transformarea statului într-un factor de echilibru în Balcani și recunoașterea prestigiului său de către statele europene.

Informațiile furnizate de autoare nu numai că sunt confirmate de însemnările sau bogata corespondență privată a lui Carol I (editată în ultimii ani de istoricul Sorin Cristescu), de documentele diplomatice sau presa vremii, dar, în egală măsură, numeroase alte mărturii contemporane converg în direcția conturării personalității complexe a acestuia. Din coroborarea tuturor acestor surse rezultă faptul că monarhul României era un spirit metodic și extrem de meticulos. Se documenta în permanență în cele mai variate domenii, citea presa internă și cea din străinătate, colecționa carte veche și rară, numeroase manuscrise achiziționate din propriile resurse financiare fiind dăruite ulterior Academiei Române sau Bibliotecii universitare pe care a înființat-o și care-i purta numele. De altfel, cea mai impunătoare sală a Palatului de la București era aceea unde se afla biblioteca personală a monarhului.

De o disciplină riguroasă, tipic germană, Carol I își va respecta cu strictețe programul zilnic consacrat mai mult rezolvării afacerilor de stat și mai puțin propriei persoane. Așa cum mărturisește și autoarea:

„Deoarece a priceput că nu se putea bizui decât pe sine însuși, a avut marele folos de a înțelege curând că, Domnitor fiind, se cuvenea să fie puternic.”

Ritualul unei zile normale era următorul: după plimbarea de dimineață, Principele se îngrijea singur de corespondență, pentru ca apoi să se întrețină cu miniștrii, fiecare dintre ei prezentându-se la Suveran în mod regulat (o dată pe săptămână), timp de două ore. Periodic, inclusiv duminica, după un ceremonial pe care el însuși l-a instituit, acorda audiențe cu caracter oficial sau privat la Palat între orele 13.00 și 17.00, cu singura condiție ca respectivele persoane să se înscrie pe lista aghiotantului de serviciu. A refuzat, nu de puține ori, să primească în audiență persoanele care nu respectau ora fixată sau întârziiau nejustificat. Un asemenea tratament avea să fie administrat și celor mai cunoscute personalități politice, care se obișnuiseră cu proverbiala indolență orientală și protocolul mai puțin rigid, ba chiar aproape inexistent, din vremea domniilor anterioare. De altfel, pe biroul din sala bibliotecii Palatului, acolo unde obișnuia să primească în audiență, se afla o mică pendulă care bătea la fiecare sfert de oră și care reprezenta semnalul că timpul acordat respectivei audiențe luase sfârșit. Contrariat de lipsa de punctualitate a românilor, obișnuia să ofere drept cadou de sărbători sau cu alte ocazii câte un ceasornic. Așa cum consemnează și Mite Kremnitz, „privirea sa ageră putea lovi ca un trăsnet. El a voit ca toți cei aflați în preajma sa să fie precum era el, adică punctuali și din cale-afară de corecți. El nu își ierta sieși nicicând nimic și tocmai de aceea toți cei de la palat tremurau de frica lui. Cu toate astea, asprimea sa nu era decât o mască! El gândea că este de datoria sa să se poarte astfel!”

Masa de prânz se servea în sufrageria mare a Palatului, la orele 14.00, fiind prezente, aproape zilnic, câte 12 persoane, de obicei oameni politici, diplomați și militari. Când se afla la Castelul Peleş, reședința regală de vară construită în totalitate după gustul său artistic și cu propriile resurse financiare, după cina servită în jurul orei 18.00 sau 19.00, prefera să se relaxeze împreună cu invitații săi la o partidă de biliard ori la un joc de cărți, de preferință whist. Seara se încheia scriind corespondența sau consemnând cele mai importante momente ale zilei, mergând spre a se odihni în jurul orei 23.30.

De o corectitudine mai presus de orice îndoială, foarte exigent cu sine, Carol I a dus o viață aproape austeră. Era o fire introvertită, rareori destăinuind cuiva gândurile și planurile sale, neavând prieteni intimi, ci numai consilieri. „A făcut mereu în așa fel încât nimeni să nu se apropie de el mai mult decât s-ar fi cuvenit” – mărturisește și Mite Kremnitz. Este adevărat că nu și-a format în jurul său o camarilă, singurul căruia îi împărtășea temerile și proiectele personale fiind tatăl său, Prințul Karl Anton, ale cărui sugestii discrete și le însușea. Nevoit să se adapteze din mers la realitățile – nu de puține ori descurajante – din noua sa patrie, să se familiarizeze cu mentalitățile atât de diferite față de climatul în care s-a format, a săvârșit și greșeli, a dat dovadă în anumite momente și de slăbiciune, abil speculate de oamenii politici ai vremii pentru a dobândi puterea. A știut să nu se coboare până la a acorda importanță insultelor nejustificate, iertându-i pe cei care au scris depreciativ în presă și s-au declarat deschis împotriva lui. Nu de puține ori, calomnatorii de ieri se metamorfozau în fervenți partizani ai dinastiei în momentul în care ajungeau la putere, primind chiar anumite posturi ministeriale. Acest lucru dovedește faptul că monarhul, în calitate de factor decizional, s-a adaptat la „jocul” și „intrigile bizantine” practicate pe arena vieții politice românești. A dat dovadă însă de o remarcabilă răbdare și stăpânire de sine, reușind adeseori să-i domine pe cei din jurul său și să le descopere slăbiciunile. Printre calitățile monarhului, biografa sa menționează „statornicia, nepărtinirea, demnitatea și noblețea sufletului”.

Toți cei care l-au cunoscut îndeaproape pe monarh își amintesc gestul său de a saluta cu un singur deget la chipiu sau faptul că obișnuia să-și întâmpine interlocutorii întinzând numai unul sau două degete, foarte rar mâna întregă. De altfel, în acest din urmă caz, gestul reprezenta un semn de apreciere deosebită. În general, era extrem de rezervat în ce privește exteriorizarea sentimentelor de simpatie față de o persoană sau alta, atitudine pe care și-a impus-o până la sfârșitul vieții.

Fără îndoială, nu s-a mulțumit cu rolul de „prinț de operetă”, socotit incompatibil cu demnitatea numelui de Hohenzollern. Și-a exercitat rolul constituțional de arbitru în disputa dintre grupări sau partide, situându-se deasupra patimilor politice. Prin alternarea la putere a reușit să atenueze temperamentul impulsiv al liberalilor,

apelând în situațiile critice la moderația elementelor conservatoare. În egală măsură, a demonstrat reale calități de om de stat, știind să manipuleze „efectul de prestigiu”, anume faptul că provenea dintr-o familie princiară cu vechi tradiții, recunoscută și respectată în Europa.

Soției sale, Principesa Elisabeta de Wied – cu care s-a căsătorit în toamna anului 1869 – nu i-a permis imixtiunea în treburile politice, lăsând-o să se consacre activităților literare și de binefacere. Din păcate, singura fetiță a perechii princiare, Maria, a încetat din viață în 1874, la o vârstă foarte fragedă (nici 4 ani), în urma unei îmbolnăviri de scarlatină, ceea ce l-a marcat profund. Imposibilitatea asigurării unui moștenitor direct l-a determinat să se preocupe de problema succesiunii la Tron, ce va fi reglementată în 1881 și definitivată în 1889 în favoarea lui Ferdinand de Hohenzollern-Sigmaringen, nepotul său de frate. De asemenea, printr-o politică externă prudentă, a cărei conducere și-a asumat-o în întregime, a reușit să asigure garantarea integrității teritoriale prin alianța cu Puterile Centrale (Germania și Austro-Ungaria, cărora li se va alătura Italia), să transforme Regatul României într-un factor de stabilitate, într-un stat pe deplin respectat, atât de către vecinii săi, cât și de către celelalte state europene, mai mari sau mai mici, așa cum o demonstrează și vizitele efectuate de suverani străini în România.

Ceea ce rezultă cu claritate din lucrarea biografică a lui Mite Kremnitz, care se citește cu plăcere, este faptul că Regele Carol I, deși de neam german și descendent din marea familie a Hohenzollernilor, poate fi socotit nu numai un adevărat bărbat de stat, ci și un adevărat *român* în cuget și simțiri, care și-a consacrat întreaga viață binelui națiunii care l-a ales în fruntea sa.

Astfel, reeditarea biografiei Regelui Carol I întocmită de scriitoarea germană este oportună și salutară din punct de vedere istoric și comemorativ, readucând în atenția cititorilor, după 100 de ani, una dintre cele mai mari personalități ale României moderne și o epocă plină de frământări și realizări care au marcat evoluția societății românești spre modernitate și integrare europeană.

Cuvânt-înainte la ediția I

Lucrarea ce a fost tipărită în patru volume și poartă titlul *Din viața Regelui Carol al României* (Stuttgart, Cotta'sche Buchhandlung, 1894–1900) este doar la îndemâna unui cerc destul de restrâns de cititori și aceasta din cauză că este vorba despre o lucrare de mare întindere în care se face referire la o sumă de documente.

Tocmai pentru a da prilejul unui mai mare număr de cititori să cunoască interesanta viață a regelui și mai ales să știe despre cele ce a făcut Regele, am izbutit să rezum lucrurile conținute în cele patru volume și să mai aduc adăugiri, atât cât mi-a fost cu putință.

1 martie 1903

Mite Kremnitz

Cuvânt-înainte la ediția a II-a

A trecut mai puțin de un an de când a apărut cea dintâi ediție a biografiei. În acest răstimp, o puternică lumină s-a revărsat asupra situațiunii existente în Apus, iar ochii întregii lumi civilizate au privit cu spaimă într-acolo.

În Serbia, dinastia cea veche a fost dată deoparte printr-o cumplită crimă și pe tronul pătat de sânge a fost așezată o alta, nouă.

Situațiunea cu totul nesigură în plan politicesc din Balcani nici nu putea fi mai grăitor ilustrată de cumplitele lucruri ce s-au petrecut în Serbia, la acestea adăugându-se mai apoi poziția nehotărâtă a Bulgariei în ceea ce privește Macedonia. Pe de altă parte, însă, nici că se putea vedea mai bine izbitoarea deosebire dintre România și vecinii săi. În România s-a constatat un progres neîntrerupt, chiar și în ceea ce privește economia, căci anul bugetar s-a încheiat, după cum o arată documentele, cu un excedent de 35 de milioane. În această țară există o neîntreruptă activitate.

Chiar dacă la începutul domniei sale, Regele Carol și-a dorit o alianță cu statele din Balcani și, în genere, relații strânse cu țările vecine, acest lucru dovedindu-se și prin vizita ce a făcut-o în Serbia în 1884, din cauza evenimentelor care au avut loc mai apoi el a lăsat deoparte această dorință a sa. În iunie 1903, în urma celor ce s-au petrecut în Palatul Regal din Belgrad, Regele Carol s-a văzut nevoit a renunța la comanda regimentului, comandă ce o primise ca urmare a dorinței exprimate în acest sens de către Regele Milan; Regele Carol a făcut aceasta, căci nu dorea ca numele său să fie legat de un regiment în care militarii gândeau despre onoarea de militar și jurământul de credință întru totul altfel decât el. Acest gest a fost pentru Evropa o limpede dovadă a tactului politic al Regelui, dar și a faptului că el este un cavaler și un militar în toată puterea cuvântului.

An după an, țara în fruntea căreia se află acest reprezentant al Casei de Hohenzollern progresează mereu mai mult, depășind țările care-i sunt vecine; România nu are un rol de seamă doar în sud-estul continentului, ci va avea un important rol și în ceea ce privește progresul întregii Evrope.

Cuvânt-înainte la ediția a III-a

Ediția a treia a acestei lucrări apare, iată, chiar înainte de a se sărbători patruzeci de ani de la urcarea pe tron a Regelui Carol. România și situațiunea noastră prezentă ne fac să ne folosim de această sărbătoare și să privim în trecut, spre a ne apleca asupra unei vieți de care sunt legate lucrurile minunate ce țin de acest stat așezat la Dunăre. Rezumatul lucrării mele, ce a fost tipărită în patru volume (Stuttgart, Cotta, 1894–1900), se dorește a fi o biografie, dar și un capitol al istoriei mondiale care se întinde pe patru decenii.

În ceea ce privește anii copilăriei și ai tinereții, cronicarul nu are a spune prea multe lucruri. Dacă ne gândim la acerba luptă între partide, ne dăm seama de consecvența de care a dat dovadă monarhul în condițiunile existenței unei monarhii constituționale. El singur a fost polul de stabilitate, chiar dacă, pe măsura trecerii vremii, au avut loc schimbări de tot felul.

Dezvoltarea regatului, dar și posibilitatea de a se valorifica noi zăcăminte de petrol, reprezintă cu siguranță temeuri pentru noi speranțe, îndeosebi din punct de vedere financiar. A fost remarcată cu deosebită simpatie pozițiunea plină de tact a României în legătură cu un anume moment al Revoluției Rusești; în momentul cu pricina, fără a aduce un afront puternicului său vecin, România a refuzat să predea refugiații ruși aflați pe teritoriul său.

În ceea ce privește familia sa, în doar un an Regele a avut parte de multă suferință, căci din nefericire au trecut la cele veșnice cei doi frați ai săi, dar și soțul surorii sale.

Chiar dacă izbânda celui menit să ducă la bun sfârșit lucruri însemnate este cu puțință doar prin faptă, România va lăsa totul deoparte pentru a sărbători așa cum se cuvine cei patruzeci de ani de domnie.

Berlin, 20 aprilie 1906